EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 1. 3. 2024
COM(2024) 105 final

2024/0058 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Euratomu v rámci Konferencie o Európskej energetickej charte

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Tento návrh sa týka schválenia zo strany Rady, pokiaľ ide o rozhodnutie Komisie, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorú majú členské štáty zaujať v súvislosti so záležitosťami, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Euratome, v rámci Konferencie o Európskej energetickej charte v súvislosti s plánovaným prijatím navrhovaných zmien Zmluvy o energetickej charte a so schválením i) navrhovaných úprav a zmien príloh k Zmluve o energetickej charte, ii) navrhovaných zmien dohovorov, vyhlásení a rozhodnutí a iii) rozhodnutia o nadobudnutí platnosti a predbežnom vykonávaní zmien Zmluvy o energetickej charte a zmien/úprav jej príloh. Zmeny Zmluvy o energetickej charte a dodatočné schválenia musí Konferencia o Európskej energetickej charte prijať súčasne.

Zmluva o energetickej charte

Zmluva o energetickej charte (*Energy Charter Treaty* – ECT) je mnohostranná obchodná a investičná dohoda, ktorá sa vzťahuje na sektor energetiky. Bola podpísaná v roku 1994 a platnosť nadobudla v roku 1998. ECT obsahuje ustanovenia o ochrane investícií, obchode a tranzite energetických materiálov a produktov, ako aj o mechanizmoch na urovnávanie sporov. V ECT sa takisto stanovuje rámec pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti energetiky medzi jej zmluvnými stranami. Európska únia je zmluvnou stranou ECT spolu s Euratomom[1] a väčšinou členských štátov, ako aj s Japonskom, so Spojeným kráľovstvom, Švajčiarskom, s Tureckom a väčšinou krajín západného Balkánu a bývalého ZSSR, s výnimkou Ruska[2] a Bieloruska[3]. Európska komisia 7. júla 2023 predložila návrh rozhodnutia Rady o odstúpení Euratomu od ECT. Rada predmetný návrh v súčasnosti posudzuje.

Konferencia o Európskej energetickej charte

Konferencia o Európskej energetickej charte je riadiacim a rozhodovacím orgánom Európskej energetickej charty a bola zriadená na základe ECT. Všetky štáty alebo organizácie regionálnej hospodárskej integrácie (ako sú EÚ a Euratom), ktoré ECT podpísali alebo k nej pristúpili, sú členmi konferencie, ktorá pravidelne zasadá a diskutuje o otázkach vplývajúcich na spoluprácu v oblasti energetiky medzi signatármi ECT, vyhodnocuje vykonávanie ustanovení ECT a Protokolu o energetickej účinnosti a súvisiacich environmentálnych aspektoch a zvažuje prípadné nové nástroje a spoločné činnosti v rámci Európskej energetickej charty. Konferencia o Európskej energetickej charte predovšetkým prijíma znenia zmien ECT a schvaľuje úpravy a technické zmeny príloh k ECT. Pri hlasovaní o navrhovaných zmenách znenia ECT Konferencia o Európskej energetickej charte schvaľuje rozhodnutie o prijatí zmien jednomyseľným hlasovaním prítomných a hlasujúcich zmluvných strán. EÚ a Euratom majú počet hlasov rovnajúci sa počtu ich členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami ECT. EÚ a Euratom si však neuplatnia svoje hlasovacie právo v prípade, že si uplatnia svoje hlasovacie práva ich členské štáty, a naopak.

---

[1] Rozhodnutie Rady a Komisie 98/181/ES, ESUO, Euratom z 23. septembra 1997 o uzavretí Zmluvy o energetickej charte a Protokolu energetickej charty o energetickej účinnosti a súvisiacich environmentálnych aspektoch Európskymi spoločenstvami (Ú. v. ES L 69, 9.3.1998, s. 1 – 116).

[2] Na mimoriadnom zasadnutí Konferencie o Európskej energetickej charte, ktoré sa konalo 24. júna 2022, bol Ruskej federácii odňatý štatút pozorovateľa.

[3] Na mimoriadnom zasadnutí Konferencie o Európskej energetickej charte, ktoré sa konalo 24. júna 2022, bol Bielorusku odňatý štatút pozorovateľa a možnosť predbežného vykonávania ECT.

Rozhodnutia, ktoré sa majú prijať v rámci Konferencie o Európskej energetickej charte

V nadväznosti na 33. zasadnutie Konferencie o Európskej energetickej charte, ktoré sa konalo 22. novembra 2022, sa očakáva, že konferencia v priebehu roka 2024 opätovne predloží zmluvným stranám návrh prijať štyri rozhodnutia týkajúce sa modernizácie ECT. Tieto rozhodnutia sa prijmú súčasne s cieľom:

– prijať navrhované zmeny znenia ECT,

– schváliť navrhované úpravy a zmeny príloh k ECT,

– schváliť navrhované zmeny dohovorov, vyhlásení a rozhodnutí a

– schváliť rozhodnutie o nadobudnutí platnosti a predbežnom vykonávaní zmien znenia ECT a zmien/úprav jej príloh.

Keďže od 90. rokov 20. storočia nedošlo k žiadnej podstatnej aktualizácii ECT, jej znenie výrazne zastaralo. Zároveň sa stala investičnou zmluvou s jedným z najvyšších počtov súdnych sporov na svete, pričom členské štáty EÚ sú hlavnými cieľmi žalôb investorov, z ktorých väčšina sídli v iných krajinách EÚ. V novembri 2018 preto začal proces modernizácie. Konferencia o Európskej energetickej charte najskôr schválila zoznam tém na diskusiu, ktoré sa týkali najmä ustanovení súvisiacich s ochranou investícií. EÚ potom navrhla zrušenie ochrany investícií do fosílnych palív.

Po 15 kolách multilaterálnych rokovaní, ktoré sa konali v období od júla 2019 do júna 2022, sa na mimoriadnom zasadnutí Konferencie o Európskej energetickej charte 24. júna 2022 v Bruseli dosiahla „základná dohoda“ o ukončení rokovaní. Revidované znenie ECT a jej príloh bolo potom podrobené právnej revízii. Následne boli 19. augusta 2022 zdieľané so všetkými zmluvnými stranami vrátane EÚ a Euratomu, ako aj so všetkými členskými štátmi EÚ, ktoré sú zmluvnými stranami ECT, konečné návrhy rozhodnutí obsahujúce revidované znenia.

Rozhodnutia týkajúce sa modernizácie ECT sa budú musieť prijať jednomyseľne. Ak bude hlasovanie úspešné, rozhodnutia o modernizácii ECT sa budú považovať za „prijaté“ Konferenciou o Európskej energetickej charte. Toto prijatie spustí následné procesy ratifikácie, predbežného vykonávania a konečného nadobudnutia platnosti jednotlivých prvkov reformného balíka.

Predbežné vykonávanie zmien ECT a iných prvkov modernizácie sa bude riadiť rozhodnutím týkajúcim sa nadobudnutia platnosti a predbežného vykonávania zmien znenia ECT a zmien/úprav jej príloh. V súlade s týmto rozhodnutím sa očakáva, že modernizáciu budú predbežne vykonávať všetky zmluvné strany automaticky, a to od stanoveného dátumu po prijatí. Navyše každá zmluvná strana môže doručiť depozitárovi (Portugalsku) vyhlásenie o tom, že nie je schopná akceptovať predbežné vykonávanie zmien ECT, čo každej zmluvnej strane prakticky umožní upustiť od predbežného vykonávania. Sekretariát ECT tieto vyhlásenia zverejnení. Ak aj zmluvná strana spočiatku urobí takéto vyhlásenie, môže ho kedykoľvek zase odvolať, čo jej umožní pristúpiť k predbežnému vykonávaniu modernizácie ECT neskôr.

Cieľom tohto návrhu na schválenie zo strany Rady, pokiaľ ide o rozhodnutie Komisie podľa článku 101 Zmluvy o Euratome, je stanoviť pozíciu, ktorú majú v súvislosti s vyššie opísanými rozhodnutiami zaujať členské štáty v rámci Konferencie o Európskej energetickej charte a ktorá sa má vyjadriť buď na zasadnutí, alebo v rámci písomného postupu.

Komisia zároveň navrhuje prijať dohodu medzi Európskou úniou, Euratomom a členskými štátmi o výklade ECT. Táto dohoda by mala obsahovať najmä potvrdenie, že doložka, ako je článok 26 ECT, nemohla v minulosti a nemôže v súčasnosti ani v budúcnosti slúžiť ako

právny základ pre rozhodcovské konanie iniciované investorom z jedného členského štátu v súvislosti s investíciami v inom členskom štáte a že doložka o ukončení platnosti stanovená v článku 47 ods. 3 ECT sa nemôže na takéto konania rozšíriť a ani to nebolo jej účelom. Mali by sa v nej stanoviť aj povinnosti členských štátov v prípade, že sú zapojené do rozhodcovských konaní na základe požiadavky podľa článku 26 ECT.

Jednotný výklad EÚ je taký, že ECT sa neuplatňuje a ani nebolo zámerom uplatňovať ju na spory medzi členským štátom a investorom z iného členského štátu v súvislosti s investíciou, ktorú tento investor uskutočnil v prvom členskom štáte. Tento výklad výslovne potvrdil Súdny dvor Európskej únie (SDEÚ) vo svojom rozsudku vo veci Komstroy. Rozhodcovské súdy však aj napriek tomu zastávali a naďalej zastávajú názor, že nie sú viazané rozsudkami SDEÚ. S cieľom zabrániť tomu, aby súdne orgány naďalej uznávali svoju právomoc v takýchto sporoch, je nevyhnutné výslovne a jednoznačne opätovne zdôrazniť autentický výklad ECT. Najvhodnejším spôsobom, ako to urobiť, je dohoda podľa medzinárodného obyčajového práva, ako je kodifikovaná vo Viedenskom dohovore o zmluvnom práve.

Hoci takáto dohoda bude kodifikovať výklad EÚ a jej členských štátov v samostatnom nástroji medzinárodného práva verejného (niečo, čo je možné vzhľadom na dvojstrannú povahu záväzkov), modernizácia ECT zakotví v samotnom znení a prostredníctvom doložky „v záujme väčšej istoty“ dohodu všetkých zmluvných strán o tom, že jej článok 26 sa v rámci EÚ neuplatňuje. Oba prvky pomôžu odstrániť akúkoľvek nejednoznačnosť a eliminovať súčasné alebo budúce riziká arbitráže v rámci EÚ založenej na ECT s nevyhnutným stupňom právnej istoty.

Pozícia, ktorá sa má zaujať

Komisia navrhuje, aby členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Zmluvy o energetickej charte, zaujali v súvislosti so záležitosťami, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Euratome, na zasadnutí Zmluvy o energetickej charte, prípadne v rámci písomného postupu, pozície opísané v bodoch 1 až 4 ďalej v texte.

Pokiaľ ide o prijatie navrhovaných zmien znenia ECT

Navrhované zmeny znenia ECT pozostávajú z podstatných vylepšení, ktoré účinne uvedú ECT do súladu s modernými normami ochrany investícií a s pozíciami EÚ na iných fórach (napr. v rámci UNCITRAL[4]). Zmeny zároveň zosúladia ECT s prístupom EÚ k ochrane investícií v rámci jej nedávno odsúhlasených dohôd o voľnom obchode a investičných dohôd.

Zmenená ECT obsahuje najmä:

– **nové ustanovenia o ochrane investícií v súlade s modernými normami a pozíciami EÚ**, ktoré opätovne potvrdzujú právo zmluvných strán prijímať opatrenia na dosiahnutie legitímnych politických cieľov („**právo na reguláciu**“), a to aj s ohľadom na boj proti zmene klímy. Chránení budú len investori so skutočným ekonomickým záujmom a schránkovým spoločnostiam[5] nebude poskytovaná žiadna ochrana,

– **nové ustanovenia o urovnávaní sporov**, ktoré chránia zmluvné strany pred bezdôvodnými nárokmi, predpokladajú zabezpečenie náhrady trov konania a zavádzajú do konania vysokú úroveň transparentnosti,

[4] *United Nations Commission on International Trade Law* (Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo).

[5] Schránkové spoločnosti sú spoločnosti, ktoré majú obchodnú adresu na území zmluvnej strany ECT bez toho, aby na území tejto zmluvnej strany vykonávali akúkoľvek skutočnú hospodársku činnosť, a ktoré sa len snažia získať ochranu v zmysle ECT.

– **nové ustanovenia o udržateľnom rozvoji**, najmä o zmene klímy a prechode na čistú energiu, ktoré poskytujú využiteľný mechanizmus v prípade nesúladu, a to spôsobom, ktorý sa v mnohostrannej investičnej zmluve nikdy predtým nedosiahol,

– EÚ zaistila aj ustanovenia pre organizácie regionálnej hospodárskej integrácie (ako je EÚ), ktoré výslovne potvrdzujú, že **na základe ECT nie je možné začať investičné rozhodcovské konanie v rámci EÚ**[6], čo je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ[7],

– **zásadné objasnenia týkajúce sa ustanovení súvisiacich s tranzitom** s cieľom zahrnúť požiadavky integrovaných energetických trhov s právami na prístup tretích strán, ako napríklad v EÚ, bez vzniku nových povinností pre EÚ[8],

– **aktualizovanú definíciu hospodárskej činnosti v odvetví energetiky**, ktorá spolu s prílohami EM/EM I, EQ/EQ I a NI (pozri bod 2 ďalej v texte) umožňuje zosúladiť ochranu investícií v EÚ s cieľmi EÚ.

Prijatie zmien v znení ECT nemá v zásade právne účinky. Podľa medzinárodného práva sa to nerovná podpisu, ale parafovaniu dohodnutého znenia.

Komisia preto navrhuje, aby členské štáty zaujali v rámci Konferencie o Európskej energetickej charte v súvislosti so záležitosťami, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Euratome, pozíciu, ktorá nebude brániť **prijatiu** navrhovaných zmien ECT.

Pokiaľ ide o schválenie navrhovaných úprav a zmien príloh

V článku 34 ods. 3 písm. m) ECT sa stanovuje zjednodušený postup, ktorý splnomocňuje konferenciu prijímať úpravy príloh k ECT. Navrhované zmeny príloh k ECT (CC 761) prinášajú zásadnú zmenu súčasnej zmluvy: vylúčenie **určitých energetických materiálov a produktov a činností z rozsahu ochrany investícií v zmysle časti III ECT** prostredníctvom **prílohy NI**. EÚ preto získala právo vyčleniť ochranu investícií v rámci EÚ takto:

– vylúčenie ochrany pre **všetky nové investície do fosílnych palív v EÚ od stanoveného dátumu po prijatí** s prechodným obdobím pre plynové elektrárne prispôsobené na spaľovanie vodíka/nízkouhlíkového plynu a infraštruktúru s emisiami nižšími ako 380 g CO_2/kWh – štandardne do 31. decembra 2030 alebo do 15. augusta 2033 v prípade, že nahrádzajú zariadenie na spaľovanie uhlia, rašeliny alebo roponosnej bridlice,

– vylúčenie ochrany pre **všetky existujúce investície do fosílnych palív v EÚ od desiatich rokov po nadobudnutí platnosti (alebo začatí predbežného vykonávania) zmien ECT**, najneskôr však do 31. decembra 2040,

– ochrana len pre **obnoviteľné a nízkouhlíkové vodíkové a syntetické palivá**,

– vylúčenie ochrany činností v oblasti **zachytávania, využívania a ukladania uhlíka**.

---

6 Žaloby tohto druhu predstavovali za posledné desaťročie prevažnú väčšinu žalôb proti krajinám EÚ, a to aj napriek stanovisku Komisie, ktoré potvrdil Súdny dvor EÚ, že právo EÚ vylučuje investičné rozhodcovské konanie v rámci EÚ.

7 Vec C-284/16, Slovenská republika/Achmea BV, 6. marca 2018, a vec C-741/19, Moldavská republika/Komstroy LLC, 2. septembra 2021.

8 Dôležité je, že nové záväzky týkajúce sa prístupu tretích strán, mechanizmov prideľovania kapacít a taríf predstavujú záväzky v duchu „maximálneho úsilia“, ktoré „podliehajú“ zákonom a právnym predpisom EÚ, a teda by sa museli dodržiavať len vtedy, ak nenarúšajú právny rámec EÚ a medzinárodné záväzky EÚ.

Navrhované zmeny zároveň **zosúlaďujú rozsah pôsobnosti ECT s novým prostredím obnoviteľných a nízkouhlíkových technológií potrebných na prechod na zelenú energiu**. **To sa dosiahne prostredníctvom zmien prílohy EM/EMI** (pridaním nových energetických materiálov a produktov, napr. vodíka a odvodených palív, ako sú amoniak a metanol, biomasa, bioplyn a syntetické palivá) **a prílohy EQ/EQ I** (pridaním nových energetických zariadení, napr. rôznych izolačných materiálov, ako aj viacvrstvového izolačného skla).

Okrem toho boli vypracované nové prílohy na uplatňovanie **zásady reciprocity**, podľa ktorej zmluvné strany nemôžu byť nútené chrániť investície iných zmluvných strán, ak boli takéto investície týmito inými zmluvnými stranami vylúčené v prílohe NI, a to buď neuplatnením mechanizmu urovnávania sporov medzi investorom a štátom podľa článku 26 ECT (**nová príloha IA-NI**), alebo celej časti III o ochrane investícií (**nová príloha NPT**). Jadrová energia, ktorá je zahrnutá do súčasného rozsahu pôsobnosti zmluvy, zostáva tak po zmenách príloh, najmä prílohy NI, bez akýchkoľvek úprav alebo zmien.

Komisia preto navrhuje, aby členské štáty zaujali v rámci Konferencie o Európskej energetickej charte pozíciu, ktorá nebude brániť **schváleniu** navrhovaných zmien a úprav príloh k ECT.

Pokiaľ ide o schválenie navrhovaných zmien dohovorov, vyhlásení a rozhodnutí

Zmeny vykonané v dohovoroch, vyhláseniach a rozhodnutiach sa týkajú opráv zastaraných ustanovení (napr. nahradenie výrazu „*Európske spoločenstvá*“ výrazmi „*Európska únia*“ a „*Európske spoločenstvo pre atómovú energiu*“), ako aj dodatočných spresnení znenia ECT (napr. spresnenie, že „subvencia“ zahŕňa „štátnu pomoc“, ako je vymedzená v práve EÚ). Schválenie týchto zmien dohovorov, vyhlásení a rozhodnutí zlepší zrozumiteľnosť a presnosť znenia ECT.

Komisia preto navrhuje, aby členské štáty zaujali v rámci Konferencie o Európskej energetickej charte pozíciu, ktorá nebude brániť **schváleniu** navrhovaných zmien dohovorov, vyhlásení a rozhodnutí.

Pokiaľ ide o schválenie rozhodnutia o nadobudnutí platnosti a predbežnom vykonávaní zmien znenia ECT a zmien/úprav jej príloh

Konferencia schváli rozhodnutie, ktorým sa stanovia nasledovné postupy na nadobudnutie platnosti a predbežné vykonávanie navrhovaných zmien ECT a zmien jej príloh:

– **zmeny znenia ECT** nadobudnú platnosť v súlade s článkom 42 ods. 4 ECT. To znamená, že zmeny nadobudnú platnosť po ich ratifikácii tromi štvrtinami zmluvných strán. Okrem toho sa v rozhodnutí stanovuje, že zmeny budú predbežne vykonávané štandardne všetkými zmluvnými stranami, pokiaľ tieto zmluvné strany neurobia vyhlásenie, že to nie sú schopné urobiť,

– **zmeny oddielu C prílohy NI**, ktorý obsahuje najmä pravidlá stanovujúce prechodné obdobie desiatich rokov na postupné ukončenie ochrany existujúcich investícií do fosílnych palív v EÚ, **a zmeny iných príloh**: tieto zmeny nadobudnú platnosť v čase nadobudnutia platnosti zmien ECT (pozri predchádzajúci text). Oddiel C prílohy NI a zmeny iných príloh budú predbežne vykonávané štandardne všetkými zmluvnými stranami, pokiaľ tieto zmluvné strany neurobia opačné vyhlásenie (pozri predchádzajúci text),

– **zmeny oddielu B prílohy NI**, ktorý obsahuje najmä pravidlá stanovujúce vylúčenie nových investícií do fosílnych palív z ochrany v EÚ, ktoré nadobudnú platnosť automaticky k dátumu stanovenému v rámci konferencie bez akejkoľvek ďalšej ratifikácie,

– **zmeny dohovorov, vyhlásení a rozhodnutí** nadobudnú platnosť v deň prijatia v rozsahu, v akom sa týkajú opráv zastaraných odkazov. Zvyšné zmeny nadobudnú platnosť, keď nadobudnú platnosť zmeny ECT. Medzitým sa budú predbežne vykonávať rovnakým spôsobom ako zmeny ECT.

Postupy nadobudnutia platnosti a predbežného vykonávania zmien ECT a oddielu C prílohy NI, ako aj zmien iných príloh, sú v súlade s ustanoveniami pôvodnej ECT, pokiaľ ide o nadobudnutie platnosti a predbežné vykonávanie. Okrem toho EÚ dosiahla, že oddiel B prílohy NI nadobúda platnosť automaticky v deň stanovený v rozhodnutí konferencie, čím sa tiež zabezpečil dátum nadobudnutia platnosti vyňatia (carve-out) investícií do fosílnych palív zo strany EÚ, pokiaľ ide o nové investície.

Komisia preto navrhuje, aby členské štáty v rámci Konferencie o Európskej energetickej charte zaujali v súvislosti so záležitosťami, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Euratome, pozíciu, ktorá nebude brániť **schváleniu** rozhodnutia týkajúceho sa nadobudnutia platnosti a predbežného vykonávania zmien znenia ECT a zmien/úprav jej príloh.

Keďže Európska komisia predložila návrhy rozhodnutia o odstúpení EÚ a Euratomu od ECT, očakáva sa, že Európska únia a Euratom, ktoré budú v čase hlasovania o uvedených rozhodnutiach Konferencie o Európskej energetickej charte stále zmluvnými stranami ECT, nebudú prítomné ani nebudú hlasovať. V tomto návrhu sa preto stanovuje pozícia, ktorú majú zaujať členské štáty, ktoré zostávajú zmluvnými stranami ECT, a to buď na zasadnutí Konferencie o Európskej energetickej charte, ak sa rozhodnú zúčastniť sa, alebo v rámci písomného postupu. Tým nie je dotknuté rozdelenie právomocí medzi Úniou a jej členskými štátmi.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Zásady

Zmluva o Euratome neobsahuje žiadne ustanovenie rovnocenné s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ pre rozhodnutia Rady, ktorými sa stanovujú pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami. Ak orgán zriadený dohodou uzavretou Euratomom, ako je ECT, prijíma akty s právnymi účinkami, uplatňujú sa postupy ustanovené v článku 101 Zmluvy o Euratome.

V článku 101 prvom odseku Zmluvy o Euratome sa uvádza, že: „*Spoločenstvo môže v rámci svojich právomocí vstupovať do záväzkov uzatváraním dohôd alebo zmlúv s tretím štátom, medzinárodnou organizáciou alebo štátnym príslušníkom tretieho štátu*“.

V článku 101 druhom odseku Zmluvy o Euratome sa uvádza, že: „*Takéto dohody a zmluvy bude Komisia prerokúvať v súlade so smernicami Rady; uzatvárané budú Komisiou po obdržaní súhlasu Rady; táto sa uznáša kvalifikovanou väčšinou*“.

Uplatnenie na tento prípad

Zmluva o energetickej charte je medzinárodná dohoda, ktorej zmluvnou stranou je okrem iného Euratom.

Konferencia o Európskej energetickej charte bude 22. novembra 2022 vyzvaná, aby prijala akty s právnymi účinkami. Tieto akty budú záväzné podľa medzinárodného práva. Podľa článku 101 ods. 2 Zmluvy o Euratome preto podliehajú schváleniu Radou kvalifikovanou väčšinou.

Rozhodnutia, ktoré má Konferencia o Európskej energetickej charte prijať na schválenie navrhovaných úprav a zmien príloh ECT (CC 761), ako aj na schválenie navrhovaných zmien dohovorov, vyhlásení a rozhodnutí (CC 762), predstavujú akty so záväznými právnymi účinkami podľa medzinárodného práva. Je to preto, lebo ECT udeľuje Konferencii o Európskej energetickej charte právomoc meniť prílohy, dohovory, vyhlásenia a rozhodnutia ECT bez potreby akejkoľvek následnej ratifikácie zmluvnými stranami. Podľa článku 48 ECT sú prílohy a rozhodnutia neoddeliteľnou súčasťou zmluvy.

Rozhodnutie, ktoré má Konferencia o Európskej energetickej charte prijať na schválenie rozhodnutia týkajúceho sa nadobudnutia platnosti a predbežného vykonávania zmien znenia ECT a zmien/úprav jej príloh, predstavuje akt so záväznými právnymi účinkami podľa medzinárodného práva, pretože ukladá zmluvným stranám povinnosť predbežne vykonávať zmenené znenie ECT a zmeny určitých oddielov jej príloh od dohodnutého dátumu, pokiaľ nebude včas urobené opačné vyhlásenie.

Rozhodnutie, ktoré má Konferencia o Európskej energetickej charte prijať na schválenie navrhovaných zmien znenia ECT, predstavuje vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu akt so záväznými právnymi účinkami podľa medzinárodného práva, pretože má byť prijatý súčasne s rozhodnutím týkajúcim sa nadobudnutia platnosti a predbežného vykonávania zmien znenia ECT (pozri predchádzajúci text), ktoré zmluvným stranám ukladá povinnosť predbežne vykonávať tieto zmeny od dohodnutého dátumu, pokiaľ nebude včas urobené opačné vyhlásenie.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 101 ods. 2 Zmluvy o Euratome, keďže Zmluva o Euratome neobsahuje žiadne ustanovenie rovnocenné s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ pre rozhodnutia, ktorými sa stanovujú pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou.

Uverejnenie pripravovaných aktov

Keďže rozhodnutia Konferencie o Európskej energetickej charte zmenia prílohy k ECT, je vhodné, aby sa po prijatí uverejnili v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2024/0058 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Euratomu v rámci Konferencie o Európskej energetickej charte

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä na jej článok 101 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Európske spoločenstvo pre atómovú energiu (ďalej len „Euratom“) uzavrelo Zmluvu o energetickej charte (ďalej len „dohoda“) rozhodnutím Rady a Komisie 98/181/ES, ESUO, Euratom z 23. septembra 1997 o uzavretí Zmluvy o energetickej charte a Protokolu energetickej charty o energetickej účinnosti a súvisiacich environmentálnych aspektoch Európskymi spoločenstvami (Ú. v. ES L 69, 9.3.1998, s. 1 – 116) a táto dohoda nadobudla platnosť 16. apríla 1998.

(2) Keďže od 90. rokov 20. storočia nedošlo k žiadnej podstatnej aktualizácii dohody, jej znenie výrazne zastaralo.

(3) Podľa článku 34 dohody Konferencia o Európskej energetickej charte prijíma znenia zmien dohody a schvaľuje úpravy a technické zmeny príloh k dohode.

(4) Konferencia o Európskej energetickej charte má prijať navrhované zmeny Zmluvy o energetickej charte a schváliť i) navrhované úpravy a zmeny príloh k Zmluve o energetickej charte, ii) navrhované zmeny dohovorov, vyhlásení a rozhodnutí a iii) rozhodnutie o nadobudnutí platnosti a predbežnom vykonávaní zmien Zmluvy o energetickej charte a zmien/úprav jej príloh. Očakáva sa, že konferencia opätovne predloží navrhované zmeny na prijatie v priebehu roka 2024, a to buď na zasadnutí, alebo v rámci písomného postupu.

(5) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorú majú zaujať členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Zmluvy o energetickej charte. Tým nie je dotknuté rozdelenie právomocí medzi Euratomom a členskými štátmi.

(6) Európska komisia zároveň predložila návrhy rozhodnutí o odstúpení EÚ a Euratomu od dohody, ktoré sa majú prijať spoločne s týmto návrhom.

(7) Keďže oblasti, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o energetickej charte, vo veľkej miere patria do výlučnej právomoci Únie a Euratomu, členské štáty nemôžu po odstúpení Únie a Euratomu od zmluvy zostať zmluvnými stranami Zmluvy o energetickej charte, pokiaľ im to Únia a Euratom nepovolia. Keď teda odstúpenie Únie a Euratomu od Zmluvy o energetickej charte nadobudne účinnosť, budú musieť členské štáty, pokiaľ im Únia a Euratom nepovolia zostať zmluvnými stranami, v primeranej lehote od Zmluvy o energetickej charte odstúpiť,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Zmluvy o energetickej charte, majú v rámci Konferencie o Európskej energetickej charte v súvislosti so záležitosťami, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Euratome, zaujať túto pozíciu schválenú Radou:

a) nebrániť tomu, aby konferencia prijala navrhované zmeny Zmluvy o energetickej charte;

b) nebrániť schváleniu navrhovaných úprav a zmien príloh k Zmluve o energetickej charte;

c) nebrániť schváleniu navrhovaných zmien dohovorov, vyhlásení a rozhodnutí a

d) nebrániť schváleniu rozhodnutia o nadobudnutí platnosti a predbežnom vykonávaní zmien Zmluvy o energetickej charte a zmien/úprav jej príloh.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predseda